

**Karavīru apbedījumu vietas
izpētes un pārapbedīšanas darbu kārtība.
Karavīru apbedījumu vietas zondāžas un ekshumācijas darbu
instrukcija**

Darbu kārtība un instrukcija izstrādāta pamatojoties uz

15.05.1997. likuma "Par līgumu starp Latvijas Republikas valdību un Vācijas Federatīvās Republikas valdību par karā kritušo personu apbedījumiem" [stājas spēkā 23.05.1997.] un 1996. gada 24. janvāra līguma starp Latvijas Republikas Valdību un Vācijas Federatīvās Republikas Valdību par karā kritušo personu apbedījumiem 2., 4. un 7. pantu;

17.07.2008. likuma "Par Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības vienošanos par Latvijas apbedījumu statusu Krievijas Federācijas teritorijā un Krievijas apbedījumu statusu Latvijas Republikas teritorijā" [stājas spēkā 31.07.2008.] 2¹. pantu, saskaņā ar kuru, biedrība "Brāļu kapu komiteja" valdības delelēģēto uzdevumu un savas kompetences ietvaros, veic Krievijas apbedījumu (neregistrēto un dabā neapzīmēto apbedījumu vietu) zondāžas un mirstīgo atlieku ekshumācijas darbu atļauju izsniegšanu un darbu pārskatu pārbaudi.

kā arī citiem Latvijas normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz ar karavīru apbedījumu vietas izpēti saistītajām darbībām.

1. Vispārējie principi

1.1. Karavīru apbedījumu vietas **izpētes** darbi ietver:

1.1.1. dokumentālo un aculiecinieku liecību apkopošanu un iespējamās apbedījumu vietas apsekošanu un lokalizāciju dabā;

1.1.2. zondāžas darbus - apbedījumu esamības noteikšana; apsekojamā platībā pieļaujama šurfēšana - šurfi ne lielāki kā 0,5x0,5m un ne dziļāki par 2m; zondāža ar metāla taustu vai zondi; metāla priekšmetu indikācija ar metāla detektoru; grunts blīvuma izmaiņu fiksācija

1.1.3. ekshumācijas darbus - mirstīgo atlieku, identifikācijai nepieciešamo priekšmetu n personīgo mantu izcelšana un to dokumentāla fiksācija

1.1.4. mirstīgo atlieku identifikācija;

1.2. **Pārapbedīšanas** darbi ietver izcelto mirstīgo atlieku apbedīšanu iepriekš saskaņotā un noteiktā šim nolūkam paredzētā vietā, kas atbilst karavīru apbedījumu vietas raksturam un struktūrai.

1.3. Visi izpētes un pārapbedīšanas darbi jāveic saglabājot patiesu cieņu pret mirušajiem.

2. Izpētes darbu veikšanas kārtība.

- 1.1.1. punktā minētās darbības veicamas ievērojot normatīvos aktus, kas nosaka informācijas apriti un pieejamību, kā arī normatīvos aktus par zemes īpašuma tiesībām un to apgrūtinājumiem;
- 1.1.2. un 1.1.3. punktos minēto darbību veikšanai nepieciešama to Latvijas valsts iestāžu, vai valsts pilnvarotu organizāciju rakstiska atļauja, kas savas kompetences ietvaros veic karadarbības rezultātā bojā gājušo personu apbedījumu uzskaiti un kontroli pār karavīru apbedījumu vietu saglabāšanu, aizsardzību un uzturēšanu.
- 1.1.4. punktā minētās darbības veic Latvijas un attiecīgo ārvalstu speciālisti, eksperti vai dienesti un iestādes.

2.1. Biedrība "Brāļu kapu komiteja" (turpmāk –BKK) 1.1.2. un 1.1.3.

punktos minēto darbību veikšanai izsniedz noteikta parauga karavīru apbedījumu vietas izpētes darbu atļauju zondāžas un ekshumācijas darbiem (turpmāk – *Atļauja*; skat. pielikumā), pamatojoties uz plānoto izpētes darbu veicēja rakstisku iesniegumu, kur norādīts: a) ziņu sniedzējs par apbedījumu vietu; b) iespējamās karavīru apbedījumu vietas novietne plānā vai shēmā (1 cm kartogrāfiskajā materiālā vai shēmā atbilst 100m, 50m vai 20m dabā); c) iespējamā apbedīto karavīru armijas piederība, iespējamais apbedīto skaits un apbedījuma raksturojums, kā arī (ja tādas ir) dokumentālas liecības par apbedījumu vietu; d) plānotais izpētes darbu veikšanas laiks kalendārā mēneša robežās; e) izpētes darbu atļaujas saņēmēja vai tā pilnvarotā izpētes darbu vadītājs (*Atļaujas* saņēmēja) personas dati un adrese. *Atļaujā* norādītā karavīru apbedījuma vieta tiek reģistrēta BKK karavīru apbedījumu vietu datu bāzē vai arī tiek izdarītas izmaiņas esošā ierakstā par attiecīgu apbedījumu vietu.

2.1.1. *Atļauju* vai attiecināmu atļaujas izsniegšanai BKK sagatavo 10 darba dienu laikā no iesnieguma reģistrācijas dienas BKK lietvedībā. *Atļaujas* darbības termiņš tiek norādīts atbilstoši *Atļaujas* saņēmēja plānotajai darbībai, bet ne ilgāk par *Atļaujas* izsniegšanas kalendārā gada pēdējo dienu.

2.1.2. *Atļauja* var tikt izsniegta: a) attiecīgu Latvijas valsts iestāžu pilnvarotām personām; b) Latvijā reģistrētu organizāciju pilnvarotiem pārstāvjiem vai amatpersonām, kuru statūtos ir apstiprinātas darbības, kas saistītas ar karavīru apbedījumu vietu apzināšanu un meklēšanu; c) starpvalstu līgumos noteikto ārvalstu pilnvaroto organizāciju pārstāvjiem vai to pilnvarotām personām. *Atļaujas* saņēmējs ar personīgu parakstu apliecina *Atļaujas* saņemšanu.

2.1.3. *Atļauja* derīga tikai ar attiecīgās pašvaldības institūcijas reģistrācijas atzīmi un zemes gabala īpašnieka (lietotāja) saskaņojumu. Zondāžas un ekshumācijas darbus nedrīkst sākt, ja *Atļaujā* nav minētās reģistrācijas atzīmes un saskaņojuma. *Atļaujai* obligāti pielikumā pievienojams uz kartogrāfiska materiāla pamatnes norādīts izpētes darbu vietas novietojuma plāns attiecīgajā

zemes gabalā. *Atļaujas* oriģināls ar reģistrācijas un saskaņojuma atzīmēm, pievienojams izpētes darbu atskaitei.

- 2.1.4. Gadījumā, ja saimnieciskās darbības rezultātā tiek atrasti cilvēku apbedījumi un policijas (tiesu medicīnas) ekspertu slēdziens norāda uz apbedījuma militāro raksturu, bet zondāžas un ekshumācijas darbus neatliekamas nepieciešamības dēļ jāveic nekavējoties, tad karavīru mirstīgo atlieku ekshumāciju veic pieaicināti speciālisti policijas un pašvaldības pārstāvju klātbūtnē un uzraudzībā. Par mirstīgo atlieku ekshumāciju tiek sastādīts akts, kurā norāda mirstīgo atlieku ekshumācijas vietu, laiku, ekshumācijas veicēju, ziņas par mirstīgo atlieku identifikāciju, un mirstīgo atlieku atrašanās vietu pēc to ekshumācijas. Akta viens eksemplārs tiek iesniegts attiecīgā pašvaldībā, bet otrs BKK, kas reģistrē apbedījumu vietu uzskaites datu bāzē un, pamatojoties uz saņemto informāciju, izvērtē ekshumēto mirstīgo atlieku pārāpbedīšanas iespējas, par ko paziņo pašvaldībai.
- 2.1.5. Līdz *Atļaujas* reģistrācijai un saskaņošanai pašvaldības institūcijām un zemes īpašniekam (lietotājam) obligāti jānorāda *Atļaujas* saņēmējam par iespējamām pašvaldības saistošo noteikumu prasībām, attiecīgā zemes gabala apgrūtinājumiem, komunikācijām vai aizsargājamām teritorijām un aizsargjoslām (aizsardzības zonām), kas ierobežo vai nepieļauj *Atļaujā* norādītās karavīru apbedījumu vietas izpētes darbu veikšanu. 2.1.5. punktā minētos papildus pieprasītos saskaņojumus veic *Atļaujas* saņēmējs, par to informējot BKK.
- 2.1.6. Valsts aizsargājama kultūras pieminekļa teritorijā un aizsardzības zonā ierīces metāla priekšmetu un materiālu blīvuma noteikšanai drīkst izmantot tikai ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstisku atļauju. Ja iespējamā karavīru apbedījumu vieta atrodas valsts aizsargājama arheoloģijas pieminekļa teritorijā vai aizsardzības zonā, izpētes darbi, kas minēti punktos 1.1.2. un 1.1.3. saskaņojami ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un *Atļaujas* saņēmējam jānodrošina arheoloģiskā uzraudzība vai arheoloģiskā izpēte atbilstoši normatīvajiem aktiem.
- 2.1.7. Ja attiecīgās pašvaldības institūcija un zemes gabala īpašnieka (lietotājs) atsakās saskaņot izpētes darbus, BKK rakstiski informē pašvaldību, īpašnieku, kā arī attiecīgās valsts iestādes par iespējamu karavīru apbedījumu vietu un norāda uz nepieciešamību informēt BKK, ja turpmākās saimnieciskās vai citas darbības rezultātā tiek atklāti karavīru apbedījumi *Atļaujā* norādītajā vietā.
- 2.1.8. Nepieciešamības gadījumā BKK informē *Atļaujas* saņēmēju, pašvaldību un zemes īpašnieku (lietotāju) par 13.01.1994. likuma "Par Latvijas Republikas starptautiskajiem līgumiem" 13. panta prasībām: ja starptautiskajā līgumā, kuru Saeima ir apstiprinājusi, paredzēti citādi noteikumi nekā Latvijas Republikas likumdošanas aktos, tiek piemēroti starptautiskā līguma noteikumi

- 2.1.9. Izdevumus par zondāžas un ekshumācijas darbiem, kā arī *Atļaujas* reģistrāciju un minēto darbu saskaņošanu sedz *Atļaujas* saņēmējs
- 2.1.10. *Atļaujas* saņēmējs ne vēlāk kā 3 darba dienas pirms zondāžas un ekshumācijas darbu sākuma rakstiski vai elektroniski par to informē pašvaldību, BKK un zemes īpašnieku (lietotāju). *Atļaujas* izsniedzējam ir tiesības pārbaudīt noteiktās kārtības ievērošanu zondāžas un ekshumācijas darbu vietās un ar *Atļaujas* izdošanu saistīto dokumentāciju. Ja pārbaudes laikā tiek konstatēti noteiktās kārtības pārkāpumi, tiek sastādīts akts un var tikt pieņemts lēmums par darbu apturēšanu, *Atļaujas* darbības apturēšanu vai anulēšanu, par ko *Atļaujas* izdevējs paziņo pašvaldībai un zemes īpašniekam (lietotājam).
- 2.1.11. *Atļaujas* anulēšana, kā arī fiksētie pārkāpumi *Atļaujas* saņēmēja darbībā, veicot izpētes un ekshumācijas darbus, ir pamatojums atteikumam turpmākai *Atļauju* izsniegšanai *Atļaujas* saņēmējam.
- 2.1.12. *Atļaujas* saņēmējs ne vēlāk kā 3 darba dienas pēc zondāžas darbu beigšanas rakstiski vai elektroniski informē pašvaldību, BKK un zemes īpašnieku (lietotāju) par minēto darbu beigšanu un iesniedz ziņojumu BKK un pašvaldībai par darbu rezultātu.
- 2.1.12.1. ja zondāžas darbu rezultātā apbedījumi nav konstatēti, tas tiek ierakstīts ziņojumā un darbu atskaitē, zondāžas darbu vieta sakārtota atbilstoši tās zemes reljefam pirms zondāžas darbu uzsākšanas;
- 2.1.12.2. ja zondāžas darbu rezultātā konstatēti apbedījumi, bet tiem nav pazīmju, kas liecina par to piederību 20. gadsimta karavīru apbedījumam, zondāžas darbi pārtraucami, par to rezultātu nekvējoties jāpaziņo pašvaldībai, policijai, zemes īpašniekam un *Atļaujas* izdevējam.
- 2.1.12.3. ja zondāžas darbu rezultātā konstatēti karavīru apbedījumi ar pazīmēm, kas liecina par piederību 20. gadsimta karavīru apbedījumam un kādai no karadarbībā iesaistītās puses bruņotajiem spēkiem, par atrasto apbedījumu militāro piederību un iespējamo apbedīto skaitu pēc zondāžas darbu beigšanas jāpaziņo *Atļaujas* izdevējam. *Atļaujas* izdevējs, saskaņā ar starpvalstu līgumu principiem, informē attiecīgās puses pilnvaroto organizāciju, kas var pieņemt lēmumu par darbu turpināšanu, mirstīgo atlieku ekshumāciju un attiecīgās organizācijas vai līgumslēdzēja puses pārstāvja dalību mirstīgo atlieku ekshumācijas darbu laikā
- 2.1.13. *Atļaujas* saņēmējs ne vēlāk kā 3 darba dienas pēc ekshumācijas darbu beigšanas rakstiski vai elektroniski informē pašvaldību, BKK un zemes īpašnieku (lietotāju) par minēto darbu beigšanu un iesniedz rakstisku ziņojumu BKK un pašvaldībai par darbu rezultātu un ekshumēto mirstīgo atlieku atrašanās vietu.

- 2.1.14. *Atļaujas* saņēmējs ne vēlāk kā 30 darba dienas pēc ekshumācijas darbu beigšanas iesniedz *Atļaujas* izdevējam atskaiti par karavīru apbedījumu vietas izpēti darbiem (*Atļaujas* oriģināls ar reģistrācijas un saskaņojuma atzīmēm, apbedījuma vietas plāns ar atzīmētām zondāžas vietām un mirstīgo atlieku atrašanās vietām, atrasto identifikatoru un personīgo mantu saraksts, fotofiksācijas materiāls), kā arī rakstiski informē par karavīru mirstīgo atlieku identifikācijas gaitu.
- 2.1.15. Ekshumētās mirstīgās atliekas nepieciešamā identifikācijas procesas laikā un/vai līdz to apbedīšanai uzglabājamās šim nolūkam atvēlētās, piemērotās un drošās telpās. Telpu uzturēšanu nodrošina *Atļaujas* saņēmējs vai institūcija, kura veic vai nodrošina identifikācijas darbu un kurai mirstīgās atliekas *Atļaujas* saņēmējs nodevis ar pieņemšanas – nodošanas aktu.

3. Pārapbedīšanas kārtība

- 3.1. Ekshumēto karavīru mirstīgo atlieku pārapbedīšana notiek pamatojoties uz mirstīgo atlieku identifikācijas rezultātiem.
- 3.2. Ekshumācijas darbu laikā izceltās mirstīgās atliekas tiek apbedītas, ievērojot 1949. g. Ženēvas konvencijās noteiktos principus. Apbedīšana notiek šim nolūkam izveidotās un labiekārtotās karavīru kapsētās. Pieļaujama identificēta karavīra mirstīgo atlieku pārapbedīšana uz citu vietu pēc pamatota radnieku vai ieinteresētās puses ierosinājuma un normatīvajiem aktiem atbilstošas dokumentācijas sakārtošanas, ievērojot starpvalstu līgumos atrunātās prasības šādu jautājumu risināšanā.
- 3.3. Mirstīgo atlieku pārapbedīšanas vietu (karavīru kapsētu) un laiku nosaka, ievērojot starpvalstu līgumu prasības, saskaņojot attiecīgās pašvaldības, *Atļaujas* izdevēja, attiecīgās starpvalstu līgumslēdzējas puses pilnvarotās organizācijas un *Atļaujas* saņēmēja viedokli.
- 3.4. Latvijas teritorijā atrasto karavīru mirstīgo atlieku apbedīšana notiek ar attiecīgās pašvaldības un BKK rakstisku piekrišanu.
- 3.4.1. Latvijas teritorijā atrasto karavīru mirstīgo atlieku apbedīšana notiek attiecīgajā zemes gabalā ar apbedījumu piesaisti zemes gabala plānam. Mirstīgo atlieku apbedīšanas (kapa) vieta tiek marķēta atbilstoši un saskaņā ar ekshumācijas protokolā ierakstītajiem mirstīgo atlieku reģistrācijas datiem, kas ļauj nepieciešamības gadījumā salīdzinot ekshumācijas protokolā ierakstīto numerāciju ar apbedījuma numuru attiecīgā kapsētā, atrast konkrētu mirstīgo atlieku atrašanās vietu.
- 3.4.2. Mirstīgo atlieku identifikācijas procesā iegūtie personas dati tiek nodoti kapsētas īpašnieka (valdītāja) un *Atļaujas* izdevēja rīcībā, kā arī var tikt izmantoti personas datu eksponēšanai uz attiecīgām piemiņas zīmēm.

4. Zondāžas un ekshumācijas darbu instrukcija

- 4.1. *Atļaujas* saņēmējam jānodrošina ar zondāžas un ekshumācijas darbiem (turpmāk instrukcijas tekstā – *Lauka izpētes darbi*) saistītās dokumentācijas noformēšanu pirms darbu uzsākšanas. *Atļaujas* saņēmējs vada *Lauka izpētes darbus* un nes pilnu atbildību par to norisi un rezultātiem. Visos šaubu gadījumos izšķirošais ir izpētes darbu vadītāja (*Atļaujas* saņēmēja) lēmums.
- 4.2. Visi dokumenti un sarakste par attiecīgo apbedījumu vietu tiek marķēti attiecīgos tekstos ar atrašanās vietas norādi atbilstoši Latvijas administratīvajam iedalījumam un apbedījuma vietas adresei vai nosaukumam.
- 4.3. *Lauka izpētes darbu* veicējiem, jāveic sanitārajām normām atbilstošu dezinfekcija darba apģērbam, darba rīkiem un transportam.
- 4.4. Par *Lauka izpētes darbu* gaitā atrastiem sprādzienbīstamiem priekšmetiem nekavējoties jāpaziņo attiecīgām valsts institūcijām, darbi jāpārtrauc, sprādzienbīstama priekšmeta atrašanās vieta jāiezīmē ar redzamu orientieri, jānovērš cilvēku pieeja sprādzienbīstamam priekšmetam. Izpētes darbus atļauts turpināt tikai pēc attiecīgo valsts institūcijas atļaujas.
- 4.5. Veicot *Lauka izpētes darbus* apdzīvotās vietās, iespējamā apbedījumu teritorija tiek norobežota, ārpus apdzīvotām vietām apbedījumu teritorijas robeža tiek marķēta. Ekshumācijas darbu veikšanas laikā apbedījumu vietā un tās tiešā tuvumā netiek pieļauta nepiederošu personu atrašanās. Lai to nodrošinātu, nepieciešamības gadījumā var tikt piesaistīti vietējās policijas vai citas sabiedrisko kārtību sargājošas institūcijas pārstāvji. Nav ieteicama apbedīto personu piederīgo līdzdalība ekshumācijas darbos.
- 4.6. Nav pieļaujama nepiederošu personu veikta ekshumācijas darbu norises foto vai digitālā fiksācija. Ekshumācijas darbu norises foto vai digitālā fiksācijas materiālu un tai pielīdzināmas vizuālās informācijas izplatīšana publiskajā telpā pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos ar *Atļaujas* izsniedzēja rakstisku piekrišanu.
- 4.7. Pamatdokumenti *Lauka izpētes darbu* veikšanai un kontrolei ir izpētes darbu vadītāja un *Atļaujas* saņēmēja parakstīti izpētes darbu protokoli un izpētes darbu protokola grāmata, kuri ir reģistrēti attiecīgās organizācijas vai institūcijas lietvedībā (lapām jābūt numurētām, caursūtām un apliecinātām ar attiecīgu zīmogu, organizācijas vai institūcijas atbildīgās personas parakstu un izpētes darbu vadītāja parakstu, norādot pirmā un pēdējā ieraksta datumu), kā arī protokolā norādītās apbedījumu izpētes laikā atrasto individuālās pazīšanās zīmju un identifikācijā izmantojamu priekšmetu uzskaites lapas. Protokolu grāmatā tiek fiksēta izpētes darbu norise katrā izpētes dienā, ierakstu datējot un apliecinot ar parakstu.

4.8. **Mirstīgo atlieku ekshumācija**

- 4.8.1. Palīgstrādnieki veic zemes virskārtas noņemšanu līdz pirmajai saskarei ar apbedīto personu mirstīgajām atliekām. Pieļaujama vieglās tehnikas izmantošana grunts pārvietošanai atbilstoši apbedījumu vietas novietojumam un zemes virskārtas struktūrai. Tālākā mirstīgo atlieku atrākšana notiek izpētes darbu vadītāja un *Atļaujas* saņēmēja vadībā.
- 4.8.2. Mirstīgās atliekas (skeletu) ieteicams atsegt sākot no kājām (pēdām) virzoties uz galvu. Skeleta attīrīšana galvas un krūšu rajonā veicama ar špakteli un suku.
 - 4.8.2.1. Nedrīkst pārvietot atsevišķus kaulus, kaut arī tie var traucēt tālākai skeleta atsegšanai, tādējādi saglabājot neapšaubāmas mirstīgo atlieku identifikācijas iespēju. Ja vairāki mirušie guļ cieši blakus, tad pirms kaulu izcelšanas, jāattīra katrs skelets.
 - 4.8.2.2. Īpaša uzmanība jāpievērš skeleta augšējās daļas (viduklis – galva) atsegšanai, lai saglabātu pie mirstīgajām atliekām esošas individuālās pazīšanās zīmes (identifikatorus) - reģistrēti un marķēti medaljoni, kapsulas, apbalvojumi, pudeles ar ievietotu uz papīra rakstītu tekstu, u.tml. - ar kodētiem vai tiešiem personas datiem; zobi (protēzes, tiltiņi u. tml.), nemarkēti apbalvojumi, formas vai ekipējuma fragmenti (armijas vienības noteikšanai), kā arī personīgās mantas un dokumentus. Šajā sadaļā minētie un tiem pielīdzināmie priekšmeti nav uzskatāmi par atrastu vai apslēptu mantu un tie nav uzskatāmi par zemes īpašnieka vai atradēja īpašumu vai īpašuma daļu.
 - 4.8.2.3. Pirms kaulu izcelšanas, skelets jāatrok visā garumā un platumā, ne mazāk kā 10cm platā joslā ap atrastajiem kauliem. Lai pārliecinātos vai attiecīgajā dziļumā nav citu blakus apbedījumu, jāveic zondāža 30 – 40cm (lāpstas) platumā un ne mazāk kā 1,5m garumā uz abiem sāniem no skeleta, kā arī virzienā uz apbedījuma ārpusi no galvas un no kājām. Tas attiecas arī uz rindu apbedījumu pirmo un pēdējo apbedīto rindā. Rindu apbedījumu gadījumā jāatsedz bez pārtraukumiem visa apbedīto rinda.
 - 4.8.2.4. Veicot apbedījumu atsegšanu pieļaujama metāla detektora izmantošana metāla priekšmetu indikācijai.
 - 4.8.2.5. Atsegtais apbedījums tiek fiksēts pēc debess pusēm orientētā apbedījumu vietas (kapulauka) plānā, kurā norādīta atsegto apbedījumu atrašanās vieta, skeletu galvas – kāju virziens attālumā starp apbedījumiem un rindām.
- 4.8.3. Mirstīgo atlieku izcelšanu drīkst veikt tikai tad, kad ir pilnīgi attīrīts mirušā skelets (atsevišķs apbedījums) vai pilnīgi attīrīti visi atsegtie skeleti (rindu apbedījums). Pēc mirstīgo atlieku izcelšanas ir jāpārliecinās vai zem tām nav saglabājušies vēl kādi apbedījuma piederumi, pēc tam jāpāriet pie nākošo mirstīgo atlieku izcelšanas. Izcelšanu rindu apbedījumā sāk no kreisās puses. Ja rindā ir vairāk

nekā 20 apbedījumi, pieļaujama izcelšana vienlaicīgi gan no kreisās, gan labās puses. Nav pieļaujama mirstīgo atlieku izcelšana no rindas vidus vai citas vietas apbedīto rindā. Patiešām neatdalāmas mirstīgās atliekas nedrīkst patvaļīgi atšķirt. Pēc nosakāmā apbedīto skaita un izcelsmes, kā arī ievērojot atsevišķas pazīmes, tās jāpārāpbeda zem tik daudz pārāpbedīšanas numuriem, cik ir iespējams noteikt apbedīto skaitu.

- 4.8.4. Atrastie identifikatori rūpīgi jāattīra, jāpārbauda un jāieraksta izpētes protokolā reģistrētā apbedījumu izpētes uzskaites lapā. Ierakstītajām ziņām jābūt lokalizētām (apbedījuma vietas nosaukums), datētām un pārāpbedītāja vai izpētes darbu vadītāja parakstītām. Uzskaites lapā ieraksta arī atrastās personīgās mantas, kuras ievieto atsevišķā maisiņā vai aploksnē.
- 4.8.5. Tikai tad, kad visi iespējamie identifikatori un atrastās personīgās mantas ierakstītas uzskaites lapā, katru skeletu rūpīgi ievieto necaurredzamā un izturīgā iesaiņojumā, kurš marķēts atbilstoši plānam un uzskaites lapas datiem. Pēc tam mirstīgās atliekas tiek nogādātas uz apbedīšanai paredzēto karavīru kapsētu vai piemērotu vietu, kur var tikt veikta tālāka mirstīgo atlieku sākotnējā tiešā identifikācija (auguma, vecuma, ievainojumu un traumu parametru noteikšana) un mirstīgās atliekas tiek uzglabātas līdz apbedīšanai.
- 4.8.6. Apbedījuma vietā atrastie priekšmeti, kas nav izmantojami mirstīgo atlieku identifikācijai, tiek savākti vienkopus un aprakti izpētes darbu vadītāja norādītā vietā izpētītajā apbedījumu vietā, vēlams zemāk par apbedījumu atrašanas dziļumu. Ir pieļaujama minēto priekšmetu nodošana valsts sertificētu muzeju vai kolekciju krājumā, saskaņā ar normatīvajiem aktiem un izpētes atļaujas saņēmēja parakstītu nodošanas-pieņemšanas aktu.
- 4.8.7. Izpētītā apbedījumu vieta pēc ekshumācijas darbu beigšanas tiek nekavējoties aizbērtā, atjaunojot zemes reljefa līmeni pirms izpētes darbu sākšanas. Zemes īpašnieks atļaujā vai citā dokumentā apliecina, ka izpētes darbu veikšanas vieta ir sakārtota pienācīgā veidā. Nepieciešamības gadījumā, pēc zemes īpašnieka vai attiecīgās pašvaldības rakstiska pieprasījuma, atļaujas saņēmējs nodrošina izpētītās teritorijas renovāciju.
- 4.8.8. Kategoriski nav pieļaujama atrasto identifikatoru, personīgo mantu un dokumentu, kā arī tajos atrodamās informācijas nodošana tālākai nesankcionētai izplatīšanai vai tirdzniecībai un kolekcionēšanai. Apbedījumu vietu atrakšana bez valsts institūciju un zemes īpašnieka piekrišanas un tajos atrasto priekšmetu izmantošana saimnieciskajos darījumos pēc būtības ir pielīdzināma kapu apgānīšanai un aplaupīšanai.
- 4.8.9. Ekshumācijas gaitā atrastos identifikatorus un personīgās mantas ar pieņemšanas – nodošanas aktu nodod tās institūcijas rīcībā, kas veic mirstīgo atlieku identifikāciju.